

19.68x35.56	1	עמוד 6	ידיעות אחרונות - ממון	01/12/2020	75324805-4
-------------	---	--------	-----------------------	------------	------------

עו"ד רות דיין וולפנר עו"ד שרון פרילינג - 17050

משפט

ליטל דוברוביץקי

איור: גיא מורד

להתגרש מההורים

ביהמ"ש החליט לאחרונה לחייב ילדה בת 11 להיות בקשר עם אביה כי אין צידוק לתת לקטין זכות להתגרש מהורה • מהן חובות הגרושים לילדיהם? **מדריך**

שעה לשנה, שבה ייבחנו השלכותיו."

לא לסרב לטיפול

מהן החובות של הורים גרושים בשמירת הקשר של ילדי הגרוש/ה?

התפיסה הבסיסית היא שהורה אינו יכול לעורר דד ניתוק קשר בין ילדו להורה השני, בין שבאמצעות צעות הסתה אקטיבית ובין שבהתנהלות פסיבית והתרחקות בטענה שאינו מתערב. למעשה, בהינתן תאם לפס"ד שהוציא השופט ארוז שני, הורה אינו רשאי לאפשר לילד לשהות בביתו בשעה שהוא אמור לשהות אצל ההורה השני, שכן השהייה מאפשרת לילד את הנחמק. בנוסף, וכשנוצר נתק, מוטל על ההורה השני לפעול לחידוש הקשר במהירות וביעילות: לא לסרב לטיפול, לעודד את הילד לחדש את הקשר ולהוקיע נתק, לא לשלוח מסרים כפולים לילד וכו'.

איך לטפל בבניה כשהיא צצה?

ד"ר עו"ד שרון פרילינג, המתמחה בדיני משפחה ומחברת הספר ניכור הורי, מסבירה כי במצבים שהם תולדה של הסתה מכוונת, שיתוף הפעולה בטיפול עשוי להיות מוגבל ולשם כך יש להשתמש גם בסנקציות משפטיות לאכיפת התהליך הטיפולי. עם זאת, "לצד כל התערבות יש לבצע הערכה המתמקדת בטובת הילד וביכולת להביא לשיתוף פעולה מצידו בלי שאמצעי האכיפה יגררו מצוקה גדולה מזו שהם נועדו למנוע. על כן, הטיפול המשפטי הרגיש בסוגיות אלה מתחייב, וגם מהירות התערבות והיכרות לתזוהות בשלב מוקדם את הסיבות לסרבנות הקשה, בטרם שטרבנות זו משתרשת בנפש הילד. חשוב מאוד לשמוע את הילד, תחושותיו ורצונו, לרבות ישירות על ידי בית המשפט, מציינת ד"ר פרילינג.

עו"ד רות דיין וולפנר

באותה נקודה. בחלק מהותי מהמקרים שבהם מתפתח ניכור הורי אין זו הסתה בוטה אלא העברת מסרים, לא תמיד מודעים, נגד תפקוד ההורה האחר מצד אחד, ובעד זכות הילד שלא לקיים עימו קשר. כלפי חוץ יציג אותו הורה מצג כי מדובר בסכסוך בין הילד להורה השני שכביכול אינו קשור אליו, והוא לא יכול 'להכריח' את הילד להיות בקשר עם ההורה האחר. אלא שגם תופעה זו מוקעת, ובתי המשפט הבינו שניכור הורי יכול להופיע גם אם אין הסתה בוטה ופעילה אלא התנהלות פסיבית שמאפשרת את הנחמק. התפתחות התקינה של ילד שמקבל את 'הכוח לבחור הורה' נפגעת, שכן הוא מתנהל בעולם עם כוחות שאינם תואמים את גילו והתפתחותו, תופעה שמעמי"ס עליו נטל רגשי רב ותפגע ביכולתו לקיים מערכות יחסים תקינות בהמשך."

מה קבע נוהל נשיאת בית המשפט העליון בעניין ניכור הורי?

בעקבות עתירה לבג"ץ שהוגשה נגד מנהל בתי המשפט בדרישה לקיים נוהל אחיד לטיפול במקרי ניכור הורי, פירסמה באוקטובר האחרון נשיאת ביהמ"ש העליון, השופטת אסתר חיות, נוהל אחיד לטיפול במקרי ניכור הורי שקובע מתן מענה ראשוני, מהיר ויעיל לבקשות דחוף פות שמוגשות במקרה של ניתוק קשר בין הורה לקטין. לדברי עו"ד דיין וולפנר, "המערכת המשפטית מודעת לחשיבותו המכרעת של אלמנט הזמן במקרים של ניתוק קשר ולחשיבות שבהתערבות הרחופה כדי להשיב את הקשר בין ההורה לילדו. בהתאם לנוהל החדש, במקרים של ניתוק קשר ייקבע דיון כמעמד הצדדים לא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשת הבקשה. הנוהל ייכנס לתוקף כהוראת

תחילת החודש קבע ביהמ"ש לענייני משפחה כי אין לקבל בקשת ילדה שלא להיפגש עם אביה ללא צידוק סביר וקבע כי זו חובת האם, המשמורנית, לדאוג לחידוש הקשר. השופט ארוז שני פסק כי "תירוץ של הורה לפיו ילד בן 11 הוא הקובע הוא אייבהנה מצד האם את תפקידה כהורה משמורן."

הילדה מסרבת לפגוש את אביה וקיים נתק ביניהם. לטענת האם, היא רוצה שהבת והאבא ייפגשו במסגרת זמני השהות שנקבעו בהסכם, אבל הבת מסרבת לראותו בשל התנהגותו. האב טען כי חובת האם לדאוג לפגישות כי זו אחריות הורית שלה ואין לקבל את סירובה של ילדה בת 11. השופט קיבל את טענות האב וקבע: "אין שום צידוק לתת לקטין בן 11 זכות שאין לו בריון 'להתגרש' מהורה. אם לא הבינה האם עד כה כותב אני למענה במפורש ומתיר לה גם לומר זאת לקטינה – אין אני מרשה לקטינה שלא להיות בקשר עם אביה ואם לא יחודש הקשר, לא טוב יהא הדבר. אינני מרשה לקטינה להחליט."

משפחה לא בוחרים

בניכור הורי הכוונה למצב שבו ילדים להורים גרושים מסרבים לפגוש את אחד ההורים בגלל שלל סיבות. עקרונית ילדים לא בוחרים הורים, ואם אין סיבה טובה לכך ילד אינו יכול להחליט על ניתוק קשר עם הורה. על ההורה השני מוטלת החובה שלא לאפשר לילדו את הניתוק. לדברי עו"ד רות דיין וולפנר, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה וירושה, "הורה שמע"ביר לילדו מסר לפיו אפשר לבחור הורה, גם אם באופן פסיבי ובשיטת 'אני לא מתערב, זה ביניהם', עלול בהמשך למצוא עצמו בדיוק